

საგანმანათლებლო პროგრამის შინაარსი

პროგრამის სახელწოდება: **ოკუპაციური თერაპია / Occupational Therapy**

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: **ოკუპაციური თერაპევტის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი**

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: **240 ECTS**

სწავლების ენა: **ქართული**

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი

სასწავლო პროგრამის მიზანია მოამზადოს კომპეტენტური (პროფესიული ცოდნის, უნარ-ჩვევისა და დამოკიდებულების მქონე) ოკუპაციური თერაპევტი, რომელიც იმუშავებს ოკუპაციური თერაპიის პრაქტიკის ნებისმიერ სფეროში მტკიცებულებაზე დაფუძნებული მიდგომისა და პროფესიული ეთიკის დაცვით. პროგრამა აგებულია ზოგად და სპეციფიკურ (დარგობრივ) კომპეტენციებზე დაყრდნობით, რომლის ძირითადი თემებია: ცოდნა ოკუპაციურ თერაპიაში; ოკუპაციური თერაპიის პროცესი და პროფესიული აზროვნება; პროფესიული ურთიერთობები და თანამშრომლობა; პროფესიული ავტონომია და პასუხისმგებლობა; კვლევა და განვითარება ოკუპაციურ თერაპიაში/მეცნიერებაში; პროფესიის მართვა და ხელშეწყობა. სასწავლო გეგმის სტრუქტურა ეფუძნება სამ ძირითად პრინციპს: ზოგადი ცოდნიდან კერძოსკენ; ინდივიდთან მუშაობიდან თემთან მუშაობისკენ; მცირე ასაკის პირებთან მუშაობიდან ხანდაზმულ პირებთან მუშაობისკენ. სასწავლო პროგრამის ფარგლებში სტუდენტი იღებს ცოდნას, მუშაობის უნარ-ჩვევას და პრაქტიკულ გამოცდილებას ოკუპაციური თერაპიის მომსახურების შესახებ სხვადასხვა სფეროში. საბოლოო საბაკალავრო ნაშრომი ახდენს სტუდენტის როგორც კვლევის, ასევე პროექტის განხორციელების საბაზისო უნარების დემონსტრირებას.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

წარმატებით ჩაბარებული ერთიანი ეროვნული გამოცდები. ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე უცხო ენად აუცილებელია მხოლოდ ინგლისური ენის ჩაბარება.

სწავლის შედეგი

ბოლონიის პროცესში მონაწილე ქვეყნებისთვის ოკუპაციური თერაპიის ბაკალავრიატის კომპეტენციები განისაზღვრება TUNING Occupational Therapy Group-ის (2007) მიერ შემუშავებული სწავლის შედეგების საფუძველზე განათლების სამი ციკლისთვის.

მოცემული საბაკალავრო პროგრამა ოკუპაციურ თერაპიაში დაფუძნებულია პირველი ციკლის დისკრიპტორებზე (აღმწერზე).

ქვემოთ ჩამოთვლილი სწავლის შედეგების მიღწევის შემდეგ შესაძლებელია სწავლის გაგრძელება მაგისტრატურაში.

<p>ცოდნა და გაცნობიერება</p>	<p>ბაკალავრის ხარისხის მქონე ოკუპაციურ თერაპევტს აქვს პროფესიული ცნებების და თეორიის ღრმა ცოდნა. შეუძლია ახსნას მიმართება ოკუპაციურ პერფორმანსს, ჯანმრთელობას და კეთილდღეობას შორის. იყენებს ცოდნას ბილოგიური, სამედიცინო, სოციალური, ჰუმანიტარული, ფსიქოლოგიური და ოკუპაციური მეცნიერებებიდან.</p>
<p>ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი</p>	<p>მიღებული ცოდნის საფუძველზე შეუძლია ოკუპაციური თერაპიის საჭიროების დადგენა (როგორც ინდივიდუალური კლიენტისთვის, ასევე ოჯახის, ორგანიზაციის თუ თემისთვის), ოკუპაციურ თერაპიული შეფასების განხორციელება, ჩარევის მიზნების დასახვა მულტიდისციპლინურ გუნდთან თანამშრომლობით, ინტერვენციის განხორციელება, დამხმარე საშუალებების შერჩევა/რეკომენდირება, ადაპტაციების განსაზღვრა, ასევე საკუთარი მუშაობის პროცესის შეჯამება და შედეგების გადაფასება.</p>
<p>დასკვნის უნარი</p>	<p>შეუძლია კლინიკური მსჯელობის საფუძველზე რეალურ სიტუაციაში საუკეთესო გამოსავლის დადგენა. შეუძლია რაოდენობრივი და თვისობრივი კვლევის კრიტიკული გააზრება და მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკის გამოყენება. უმკლავდება ეთიკურ დილემას, რომელიც თავს იჩენს პრაქტიკული მუშაობისას.</p>
<p>კომუნიკაციის უნარი</p>	<p>შეუძლია პროფესიულ კონტექსტში ეფექტური წერილობითი და ზეპირი ფორმით კომუნიკაცია მშობლიურ და უცხო ენაზე. ურთიერთობის დასამყარებლად შეუძლია კომუნიკაციის სხვადასხვა ფორმის გამოყენება. აქვს დაკვირვების, მოსმენის, კითხვის დასმის უნარი.</p>
<p>სწავლის უნარი</p>	<p>შეუძლია საკუთარი სწავლის პროცესის მართვა. იყენებს სასწავლო-საინფორმაციო რესურსებს. აქვს დროის ორგანიზების, პრიორიტეტების შერჩევის, ვადების დაცვის და ჯგუფში სწავლის უნარი.</p>

	<p>შეუძლია სხვადასხვა წყაროდან ინფორმაციის მოპოვება, დამუშავება და მისი კრიტიკულად შეფასება. აცნობიერებს ცოდნის განახლების და უწყვეტი პროფესიული განათლების აუცილებლობას. აქვს საკუთარი კომპეტენციის კრიტიკული შეფასების უნარი.</p>
ღირებულებები	<p>მუშაობს კლიენტზე-ცენტრირებული პრინციპის დაცვით. მუშაობისას ხელმძღვანელობს სამართლიანობის, სოციალური ერთობის და დემოკრატიული პრინციპების გათვალისწინებით.</p>

ზოგადი

პირველი ციკლის დონეზე ოკუპაციურ თერაპევტს:

1. შეუძლია შეაგროვოს, განმარტოს და გამოიყენოს მონაცემები ჯანმრთელობის, სოციალური და ოკუპაციური მეცნიერებიდან და მოიხსენიოს წყარო თანმიმდევრულად და ზუსტად
2. შეუძლია რეფლექსიის მოხდენა და ძირითადი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება, განსაკუთრებით დაოსტატებულია პრობლემის გადაწყვეტაში
3. განსაკუთრებით დაოსტატებულია ინტერპერსონალურ კომპეტენციაში, როგორც ორალური ისე წერიტი კომუნიკაციის დამყარებაში პროფესიონალებსა და სერვისის მომხმარებლებთან, ჯგუფური მუშაობისას და ინტერდისციპლინური გუნდური მუშაობისას ავლენს კულტურული განსხვავების პატივისცემის უნარს
4. შეუძლია ახალ სიტუაციაში ადაპტირება, საუკეთესო გადაჭრის გზის მოძიების პროცესში არის კრეატიული და იღებს გადაწყვეტილებებს გუნდთან და კლიენტთან თანამშრომლობით
5. შეუძლია მუშაობა ავტონომიურად, არის თვით-კრიტიკული და იყენებს ხარისხის უზრუნველყოფის პროცედურებს
6. შეუძლია პროექტის დაგეგმვა, განხორციელება, ანგარიშის დაწერა და შეფასება
7. აქვს ბაზისური კვლევის უნარ-ჩვევა, უნარი გააკრიტიკოს და გამოიყენოს კვლევის შედეგები მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკისთვის
8. შეუძლია კომპიუტერული და ინფორმაციის მართვის უნარ-ჩვევის გამოყენება ინფორმაციის მოძიებისა და მოხსენებისთვის
9. შეუძლია პროფესიულ ინგლისურენოვან ლიტერატურასთან მუშაობა, რათა განახლოს საკუთარი ცოდნის დონე

ცოდნა ოკუპაციურ თერაპიაში

ოკუპაციური თერაპევტი

10. ავლენს პროფესიის თეორიული საფუძვლების შესახებ ცოდნას, შეუძლია ადამიანის ოკუპაციური ბუნების და მისი ჯანმრთელობასთან კავშირის ახსნა, ოკუპაციური

პერფორმანსის დანიშნულების ახსნა, პიროვნებას, გარემოს და ოკუპაციას შორის რთული ურთიერთმიმართების ახსნა

11. ავლენს ცოდნას და ესმის რთული ურთიერთმიმართება პოპულაციის ჯანმრთელობას, სოციალურ ერთობას და ოკუპაციურ უფლებებს და თემს, მათ ოკუპაციებს და გარემოს შორის
12. ესმის პიროვნება, როგორც ერთი მთლიანი, მისი მენტალური, ფიზიკური და სულიერი საჭიროებებისა და უნარების გათვალისწინებით
13. ფლობს ცოდნას გარემოს შესახებ და ესმის მისი გავლენა ოკუპაციურ პერფორმანსზე
14. ავლენს ცოდნას და ესმის ფუნქციონირების, შეზღუდული შესაძლებლობების, გარემოს და ჯანმრთელობის და მათ შორის კავშირის არსი
15. ასაბუთებს საკუთარ პრაქტიკას დებატით და დისკუსიით, ახსნა- განმარტებით და მტკიცებულებით

ოკუპაციური თერაპიის პროცესი და პროფესიული მსჯელობა

ოკუპაციური თერაპევტი

16. ოკუპაციური თერაპევტი ახორციელებს თერაპიულ პროცესს კლიენტის საჭიროებების გათვალისწინებით. ოკუპაციური საჭიროებები შეიძლება გამოწვეული იყოს სხვადასხვა მიზეზით: ჯანმრთელობის მდგომარეობით, სოციალური სიტუაციით ანდა გარემო ფაქტორებით. პროცესი მოიცავს: სკრინინგს, შეფასებას, ოკუპაციური საჭიროების დადგენას, მიზნების შესახებ მოლაპარაკებას და მათ საბოლოო ფორმულირებას, დაგეგმვას, გეგმის განხორციელებას, და შედეგების გადაფასებას.
17. იყენებს ყოველდღიურ აქტივობებს (როგორცაა საჭმლის მომზადება), რათა აღადგინოს ფუნქცია; პიროვნების ადაპტური და კრეატიული პოტენციალის სრული გამოყენების მიზნით შეიმუშავებს საქმიანობის შესრულების ახალ გზებს
18. ოკუპაციური თერაპევტი ამოიცნობს იმ ფიზიკურ, სოციალურ, ატიტუდურ, კულტურულ და საკანონმდებლო გარემო ფაქტორებს, რომელიც ზემოქმედებს ოკუპაციურ პერფორმანსზე და მუშაობს იმაზე, რომ შეცვალოს გარემო რათა გაუმჯობესდეს ფუნქცია
19. ოკუპაციური თერაპევტი ახდენს პროფესიული მსჯელობისა და კლიენტის ოკუპაციური მონათხრობის (ნარატივის) ინტეგრაციას. რაც ხელს უწყობს თეორიული მოდელების შერჩევას და განხორციელებას, ოკუპაციის და აქტივობის ანალიზს და სინთეზს, რათა ყოველი ინდივიდუალური კლიენტი ან პოპულაცია უზრუნველყოფილი იყოს საუკეთესო შესაძლო მომსახურებით

პროფესიული ურთიერთობები და პარტნიორობა

ოკუპაციური თერაპევტი

20. ქმნის პრაქტიკის საფუძველს კლიენტთან და მის ოჯახთან პარტნიორული ურთიერთობის დამყარებით და შენარჩუნებით. ამ ურთიერთობაში მთავარია კლიენტზე-ცენტრირებული პრინციპის დაცვა. განსაკუთრებით, ინდივიდუალური განსხვავების და ღირებულებების, და მათი ზეგავლენის პატივიცემა ოკუპაციასა და თანამონაწილეობაზე
21. ამყარებს პარტნიორულ ურთიერთობას დამქირავებელთან, უწყვეს კონსულტაციას და აძლევს რჩევებს ოკუპაციასთან და ოკუპაციურ პერფორმანსთან დაკავშირებით. იყენებს ისეთ მეთოდებს, რაც უზრუნველყოფს კლიენტის ხედვის ინტეგრაციას
22. ამოიცნობს და უმკლავდება ეთიკურ დილემას, რაც თავს იჩენს მის პროფესიულ ურთიერთობებში

23. შეუძლია ოკუპაციურ თერაპიასთან დაკავშირებული ინფორმაციის, იდეების, პრობლემების და გადაჭრის გზების გაზიარება ინტერდისციპლინური თუ მულტიდისციპლინური გუნდისთვის, ასევე ოკუპაციური თერაპიის სტუდენტებისთვის და მათთვის ვისაც არ აქვს შესაბამისი დარგობრივი განათლება.

პროფესიული ავტონომია და პასუხისმგებლობა

ოკუპაციური თერაპევტი

- 24. ახორციელებს პრაქტიკას ოკუპაციური თერაპიის ადგილობრივი და საერთაშორისო პოლიტიკის, ეთიკის კოდის და რეგულაციების შესაბამისად
- 25. მიჰყვება ოკუპაციური თერაპიის სერვისის დოკუმენტაციის მართვისათვის შემუშავებულ პროცედურებს
- 26. მუშაობს თავისი ცოდნის, უნარების ფარგლებში და საჭიროებისამებრ მიმართავს სხვა პროფესიონალებს
- 27. ახდენს ავტონომიის მაღალი ხარისხის დემონსტრირებას სწავლის საჭიროების და შესაბამისი შესაძლებლობის იდენტიფიკაციაში; ერთვება უწყვეტი პროფესიული განათლების პროცესში

კვლევა და განვითარება ოკუპაციურ თერაპიაში/მეცნიერებაში

ოკუპაციური თერაპევტი

- 28. ეფექტურად მონაწილეობს კვლევის ტიპის პროექტებში
- 29. მონაწილეობს კონფერენციებში, სამუშაო ჯგუფებში და ხელს უწყობს უწყვეტ პროფესიულ განვითარებას სამუშაო ადგილზე
- 30. შეუძლია თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის მტკიცებულების კრიტიკა, რათა მოახდინოს მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკის განვითარება; ესმის მტკიცებულების საზღვარი არსებული პრაქტიკისთვის

ოკუპაციური თერაპიის მენეჯმენტი და ხელშეწყობა

ოკუპაციური თერაპევტი

- 31. პოპულაციის ყოველდღიური საქმიანობების საჭიროებებიდან, უფლებებიდან და ამ საქმიანობების ჯანმრთელობასთან და კეთილდღეობასთან კავშირიდან გამომდინარე ახორციელებს ხელშემწყობ (პრომოუშენის) აქტივობებს
- 32. კლიენტების საჭიროებიდან გამომდინარე განსაზღვრავს, ანიჭებს პრიორიტეტს და ხელს უწყობს ოკუპაციური თერაპიის სერვისს
- 33. ახორციელებს ოკუპაციური თერაპიის სტუდენტების, დამხმარეების, ასისტენტების, მოხალისეებისა და სხვების სუპერვიზიას
- 34. ადგილობრივი ჯანმრთელობისა და სოციალური გამოწვევების საპასუხოდ იაზრებს და ნერგავს სტრატეგიებს, რათა პროაქტიულად შეუწყოს ხელი სერვისების მიწოდებას, განსაკუთრებით ადგილობრივ დეონეზე
- 35. ესმის და იყენებს მენეჯმენტის სტრატეგიებსა და მეთოდებს

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები

სასწავლო პროგრამა აგებულია სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლა-სწავლების მეთოდოლოგიაზე. სწავლა-სწავლებისას გამოიყენება მრავალფეროვანი მეთოდები, როგორცაა:

- პრობლემაზე და პროექტზე დაფუძნებული სწავლება
- კვლევაზე და ლიტერატურაზე მუშაობა
- ინტერაქტიური ლექცია პრეზენტაციის მრავალფეროვანი გზების გამოყენებით
- ჯგუფური და ინდივიდუალური დავალებები
- ვიდეო დაკვირვება
- შემთხვევის (case) განხილვა
- მუშაობა, დისკუსია, დებატი, კონსულტაცია, მენტორინგი.
- პრაქტიკული აქტივობების განხორციელება
- პრეზენტაცია: ზეპირი, წერიტი, პროდუქტის
- დამოუკიდებელი მუშაობა

სწავლა-სწავლების პროცესში სტუდენტს მხარდაჭერას უწევს პირადი მენტორი, რომელიც ეხმარება სტუდენტს ინდივიდუალური სასწავლო მიზნების დასახვაში, სასურველი გამოცდილების და რესურსების მოძიებაში, თვით-კრიტიკული უნარ-ჩვევის გამომუშავებაში.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

სტუდენტის კომპეტენტურობის დონე ფასდება კონკრეტული სასწავლო კურსისთვის განსაზღვრული სწავლის შედეგის მიღწევის დონით შემდეგი სისტემის მიხედვით: „ფრიადი“, „ძალიან კარგი“, „კარგი“, „დამაკმაყოფილებელი“, „საკმარისი“, „ვერ ჩააბარა“, „ჩაიჭრა“. სტუდენტის შეფასება დამოკიდებულია როგორც

ქულათა მაქსიმალური რაოდენობიდან	შეფასება	შეფასების კვალიფიკაცია	შეფასების GPA
90%-ზე მეტი	(A) „ფრიადი“	დადებითი	4.0
81% – 90%	(B) „ძალიან კარგი“	დადებითი	3.0
71% – 80%	(C) „კარგი“	დადებითი	2.0
61% – 70%	(D) „დამაკმაყოფილებელი“	დადებითი	1.0
51% – 60%	(E) „საკმარისი“	დადებითი	0.5
41% – 50%	(FX) „ვერ ჩააბარა“ (ემლევა ხელახლა გამოცდაზე უფლება	უარყოფითი	0
0% – 40%	(F) „ჩაიჭრა“ (საგანი ხელახლა აქვს შესასწავლი)	უარყოფითი	0

პროგრამის ხელმძღვანელები და კოორდინატორი

პროგრამის ხელმძღვანელები:

- მანანა მელიქიშვილი, თსუ ასოცირებული პროფესორი
- ჯოანა (ჰანეკე) ვან ბრუგენი, დოქტორის საპატიო სამეცნიერო ხარისხი, ბრაიტონის უნივერსიტეტი

კოორდინატორი: ნინო რუხაძე

პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალური რესურსები

პროგრამა აღწურვილია შემდეგი რესურსით: კომპიუტერული და საპრეზენტაციო ტექნიკა, პროფესიული ბიბლიოთეკა, დამხმარე საშუალებების და ადაპტირებული ავეჯის ნიმუშები და მასზე სამუშაო ტექნიკა.

დასაქმების სფეროები

ოკუპაციური თერაპიის ბაკალავრიატის დასრულების შემდეგ დასაქმება შესაძლებელია შემდეგი პრაქტიკის სფეროებში: პედიატრიული, ნევროლოგიური, ორთოპედიული, ფსიქიკური ჯანმრთელობის, გერიატრიული, თემზე დაფუძნებული (ოკუპაციურად დეპრივირებული ჯგუფები).

ოკუპაციური თერაპევტი მუშაობს რეაბილიტაციის ცენტრებში, სტაციონარში თუ ამბულატორიაში, დღის თუ საღამოს მოვლის ცენტრებში, პალიატიური მზრუნველობის ცენტრებში, მზრუნველობას მოკლებულ პირთათვის არსებულ სახლებსა თუ პანსიონებში, ბაგა-ბაღში, ზოგადსაგანმანათლებლო თუ სპეციალიზირებულ სკოლებში, სახელობო სასწავლებლებში, მხარდამჭერი დასაქმების ცენტრებში, დამხმარე საშუალებების შექმნის, შერჩევის და მორგების სერვისის უზრუნველყოფის ცენტრებში და სხვა.

ასევე შესაძლებელია მონაწილეობა კვლევით პროექტებში, სწავლებასა და ტრენინგებში.

პარტნიორობა

ოკუპაციური თერაპიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა დაფუძნებულია TEMPUS project: MP-JEP-23154-2002 ფარგლებში შემდეგ ორგანიზაციებთან პარტნიორობით: საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს უწყებებთან - სოციალური მომსახურების სააგენტო; ადამიანით ვაჭრობის, მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი; ოკუპაციური თერაპიის ევროპული ქსელი უმაღლეს განათლებაში (ENOTHE); ჯანმრთელობის დამხმარე პროფესიების უმაღლესი სკოლა (SAH); ბავშვთა ნევროლოგიისა და ნეირორეაბილიტაციის ცენტრი (NDC); მაკლეინის ასოციაცია ბავშვებისათვის (MAC).